

HRVATSKI SABOR

KLASA: 021-10/23-14/02

URBROJ: 65-23-02

Zagreb, 31. ožujka 2023.

Hs**NP*021-10/23-14/02*65-23-02**Hs

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 33. stavka 1. podstavka 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem ***Prijedlog odluke o osnivanju Istražnog povjerenstva za utvrđivanje odgovornosti za otkrivanje osobnih podataka građana od strane agencija za naplatu potraživanja i djelovanja agencija spram dužnika u odnosu na pitanje povreda dostojanstva i prava na privatnost građana***, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora u skladu s odredbom članaka 5. i 6. Zakona o istražnim povjerenstvima ("Narodne novine", broj 24/96) podnijelo 18 zastupnika u Hrvatskome saboru, aktom od 31. ožujka 2023. godine.

U radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela sudjelovat će svi podnositelji Prijedloga odluke.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

HRVATSKI SABOR

Zastupnici i zastupnice u Hrvatskom saboru

Zagreb, 31. ožujka 2023.

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno: 31-03-2023		
Klasifikacijska oznaka:	Org. jed.	
021-10/23-14/02	65	
Urudžbeni broj:	Pril.	Vrij.
653-23-01	2	-

PREDSJEDNIKU HRVATSKOG SABORA

PREDMET: Prijedlog Odluke o osnivanju Istražnog povjerenstva za utvrđivanje odgovornosti za otkrivanje osobnih podataka građana od strane agencija za naplatu potraživanja i djelovanja agencija spram dužnika u odnosu na pitanje povreda dostojanstva i prava na privatnost građana

Poštovani,

U prilogu dopisa dostavljamo Vam Prijedlog Odluke o osnivanju Istražnog povjerenstva za utvrđivanje odgovornosti za otkrivanje osobnih podataka građana od strane agencija za naplatu potraživanja i djelovanja agencija spram dužnika u odnosu na pitanje povreda dostojanstva i prava na privatnost građana, kojega temeljem članka 92. Ustava Republike Hrvatske i članka 2. Zakona o istražnim povjerenstvima (NN 24/96) podnose Klub zastupnika zeleno - lijevog bloka i Klub zastupnika Socijaldemokratske partije Hrvatske s molbom da Prijedlog odluke uvrstite u dnevni red sljedeće sjednice Hrvatskog sabora.

Za predstavnike predlagatelja koji će u njihovo ime sudjelovati u radu Hrvatskog sabora i njegovih radnih tijela određuju se svi potpisnici ovog prijedloga.

S poštovanjem,

Hs**NP*021-10/23-14/02*653-23-01**Hs

U ime predlagatelja

Sandra Benčić

Peđa Grbin

**PRIJEDLOG ODLUKE O OSNIVANJU ISTRAŽNOG POVJERENSTVA ZA
UTVRĐIVANJE ODGOVORNOSTI ZA OTKRIVANJE OSOBNIH PODATAKA
GRAĐANA OD STRANE AGENCIJA ZA NAPLATU POTRAŽIVANJA i djelovanja
agencija spram dužnika u odnosu na pitanje povreda dostojanstva i prava na
privatnost građana**

I. USTAVNA I ZAKONSKA OSNOVA ZA DONOŠENJE ODLUKE

Ustavna i zakonska osnova za donošenje odluke sadržana je u članku 92. Ustava Republike Hrvatske i u članku 2. Zakona o istražnim povjerenstvima („Narodne novine“ br. 24/96).

II. OCJENA STANJA I CILJ KOJI SE DONOŠENJEM ODLUKE ŽELI POSTIĆI

a) Određivanje javnog interesa

U prosincu 2022. godine dogodio se prvi masovni incident objave osobnih podataka građana od strane agencije za naplatu potraživanja B2 kapital. U navedenom incidentu iz B2 kapitala izašli su podaci o njihovim klijentima i to više od 77 tisuća osoba. Podaci su sadržavali ime, prezime, adresu i OIB, te navodno i brojeve telefona. Ovakvo masivno otkrivanje osobnih podataka građana predstavlja ozbiljno kršenje Opće uredbe o zaštiti podataka (GDPR) , a naše građane izlaže povredi dostojanstva, osobnosti, te ih izlaže ogromnom riziku krađe identiteta i uz to povezanih kaznenih djela. Nakon ovog incidenta Agencija za zaštitu osobnih podataka provela je istragu, no njen ishod još uvijek nije poznat. Nakon navedenog incidenta u ožujku dogodilo se još masovnije curenje podataka iz druge agencije za naplatu potraživanja EOS Matrix pri čemu je prema do sada dostupnim podacima “iscurilo” više od dvjesto tisuća osobnih podataka građana, između ostalog i više od 200 maloljetnika. AZOP je ponovno pokrenuo postupak utvrđivanja povrede prava.

Ni nakon prvog, niti nakon drugog incidenta Vlada RH nije poduzela niti jedan korak da se građani čije podatke prikupljaju agencije za naplatu potraživanja zaštite od i od curenja podataka i povrede dostojanstva, ali i od različitih drugih vanzakonskih praksi kojima navedene agencije utjeruju dugove koje su kupile na tržištu: od kreditnih institucija ili drugih poslovnih subjekata.

Agencije za naplatu potraživanja nisu regulirane niti jednim specifičnim propisom: Hrvatska ne predviđa niti postupak licenciranja agencija, niti propisuje na koji način se otkupljeni dug može naplatiti, koje metode su dozvoljene a koje ne, te ni na koji način ne

propisuje posebne pravne lijekove za građane u postupku naplate dugova od agencija za naplatu potraživanja.

Uz navedene incidente, istraživački novinari dokazali su u proteklih godinu dana da pri prodaji i otkupu plasmana, te utjerivanja dugova koji su osigurani nekretninama dolazi i do mogućih ozbiljnih sukoba interesa: tako je bilo sa slučajem viceguvernera HNB-a zaduženog za nadzor nad kupoprodajom plasmana kreditnih institucija koji je upravo od jedne od takvih agencija otkupio nekretninu koja je bila predmet prodaje plasmana (duga) , te je isto tako dokazano da je jedna od direktorica agencije za naplatu potraživanja otkupila nekretninu u portfoliju agencije. U posljednjem slučaju sama udruga agencija za naplatu potraživanja je reagirala te je navedena dobila otkaz, no ne na temelju propisa već reakcije udruge i samoregulatornih mehanizama.

Nakon svih navedenih incidenata sa otkrivanjem osobnih podataka građana stvorila se sumnja da navedene agencije razmjenjuju osobne podatke svojih dužnika, da prikupljaju osobne podatke ne samo o dužnicima nego i o članovima obitelji, da rade modele tzv. Budućih dužnika, te da nemaju uspostavljene sigurnosne sustave potrebne za vođenje velikih baza podataka o građanima, kao i da neke primjenjuju metode utjerivanja duga koje se mogu smatrati nametljivim i verbalno nasilnim.

b) Cilj istraživanja

Cilj istraživanja je utvrditi eventualne nezakonitosti u postupanju s podacima građana - dužnika agencijama za naplatu potraživanja, nedopuštene utjecaje, sukobe interesa te metode djelovanja agencija za naplatu potraživanja koje potencijalno predstavljaju nametljivo ponašanje, pritiske i verbalno nasilje:

Temeljem prikupljenih podataka i provedenog istraživanja, Istražno povjerenstvo će u svom zaključku iznijeti jasne preporuke kako unaprijediti zakonodavni okvir kupoprodaje plasmana i djelovanja agencija za naplatu potraživanja u odnosu na potrošačka prava dužnika, kao i ljudska prava građana koji su u položaju dužnika.

c) Područje istraživanja

Ovo istraživanje obuhvatit će rad sljedećih institucija/tijela :

- Hrvatske narodne banke
- HANFA-e
- AZOP-a
- Hrvatske udruge banaka

- Hrvatske udruge agencija za naplatu potraživanja
- Rad pojedinih agencija za naplatu potraživanja, poglavito: B2 kapital i Eos MAtrix
- Ministarstva financija
- Ministarstva pravosuđa
- Porezne uprave
- Pučka pravobraniteljica
- kao i druga tijela i osobe koje mogu biti u posjedu informacija od interesa za predmet istraživanja

d) Pitanja koja Istražno povjerenstvo treba ispitati

Radi utvrđivanja svih relevantnih činjenica u vezi s ciljevima istraživanja Istražno povjerenstvo dužno je istražiti:

- Koje sustave sigurnosti osobnih podataka koriste agencije za naplatu potraživanja?
- Kako je došlo do sigurnosnih propusta i otkrivanja podataka više stotina tisuća građana?
- Je li i koja vrsta šteta je nastala za građane?
- Razmjenjuju li agencije na naplatu potraživanja osobne podatke svojih dužnika sa drugim pravnim osobama?
- Prikupljaju li agencije za naplatu potraživanja podatke i o drugim osobama (primjerice članovima kućanstva) osim samih dužnika? Primljenju li modeliranje tzv. budućih dužnika i u čemu se taj postupak sastoji?
- Koje nadzorne mehanizme i mehanizme zaštite prava građani -dužnici imaju u odnosu na agencije za naplatu potraživanja?
- Tko i na koji način utvrđuje iznos i način otplate duga?
- Koriste li se agencije za naplatu potraživanja nametljivim, zlostavljačkim ili drugim nedopuštenim praksama u naplati dugovanja?
- Koja je prosječna vrijednost otkupa duga u odnosu na ukupni iznos duga pri kupoprodaji plasmana od strane kreditnih institucija, a koja od ostalih subjekata?
- Koja je prosječna stopa naplate duga i u kojim rokovima, te na koji način se obračunavaju kamate i troškovi?
- Na koji način agencije za naplatu potraživanja upravljaju sa nekretninama koje dolaze u njihovo vlasništvo putem naplate duga?
- Na koji način Hrvatska narodna banka i druge institucije zadužene za nadzor nad financijskim tržištem i kreditnim institucijama, sprečavaju sukob interesa, pogodoivanje i trgovinu utjecajem za svoje zaposlenike u pogledu stjecanja

nekretnina ili druge vrste imovine kojima raspolažu agencije za naplatu potraživanja?

- Koje pravne lijekove građani mogu koristiti u odnosu na postupanja agencija za naplatu potraživanja?
- Koje mehanizme prevencije, detekcije i sankcioniranja pranja novca imaju agencije za naplatu potraživanja i koja državna tijela to nadziru?

**PRIJEDLOG ODLUKE O OSNIVANJU ISTRAŽNOG POVJERENSTVA ZA
UTVRĐIVANJE ODGOVORNOSTI ZA OTKRIVANJE OSOBNIH PODATAKA
GRAĐANA OD STRANE AGENCIJA ZA NAPLATU POTRAŽIVANJA i djelovanja
agencija spram dužnika u odnosu na pitanje povreda dostojanstva i prava na
privatnost građana**

Na temelju članka 2. Zakona o istražnim povjerenstvima ("Narodne novine" br. 24/96),
Hrvatski sabor na sjednici održanoj dana _____, donio je

**ODLUKU O OSNIVANJU ISTRAŽNOG POVJERENSTVA ZA UTVRĐIVANJE
ODGOVORNOSTI ZA OTKRIVANJE OSOBNIH PODATAKA GRAĐANA OD STRANE
AGENCIJA ZA NAPLATU POTRAŽIVANJA i djelovanja agencija spram dužnika u
odnosu na pitanje povrede dostojanstva i prava na privatnost građana**

I.

Osniva se Istražno povjerenstvo (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo) za za utvrđivanje
odgovornosti za otkrivanje osobnih podataka građana od strane agencija za
naplatu potraživanja i djelovanja agencija spram dužnika u odnosu na pitanje
povrede dostojanstva i prava na privatnost građana

II.

Za osnivanje Povjerenstva iz točke I. ove odluke postoji javni interes po pitanju zaštite
osobnih podataka građana od strane agencija za naplatu potraživanja i zaštite osobnog
dostojanstva i prava na privatnost građana.

III.

Povjerenstvo je dužno istražiti i utvrditi:

- Koje sustave sigurnosti osobnih podataka koriste agencije za naplatu potraživanja?
- Kako je došlo do sigurnosnih propusta i otkrivanja podataka više stotina tisuća građana?
- Je li i koja vrsta šteta je nastala za građane?
- Razmjenjuju li agencije na naplatu potraživanja osobne podatke svojih dužnika sa drugim pravnim osobama?
- Prikupljaju li agencije za naplatu potraživanja podatke i o drugim osobama (primjerice članovima kućanstva) osim samih dužnika? Primljenju li modeliranje tzv. budućih dužnika i u čemu se taj postupak sastoji?
- Koje nadzorne mehanizme i mehanizme zaštite prava građani -dužnici imaju u odnosu na agencije za naplatu potraživanja?
- Tko i na koji način utvrđuje iznos i način otplate duga?
- Koriste li se agencije za naplatu potraživanja nametljivim, zlostavljačkim ili drugim nedopuštenim praksama u naplati dugovanja?
- Koja je prosječna vrijednost otkupa duga u odnosu na ukupni iznos duga pri kupoprodaji plasmana od strane kreditnih institucija, a koja od ostalih subjekata?
- Koja je prosječna stopa naplate duga i u kojim rokovima, te na koji način se obračunavaju kamate i troškovi?
- Na koji način agencije za naplatu potraživanja upravljaju sa nekretninama koje dolaze u njihovo vlasništvo putem naplate duga?
- Na koji način Hrvatska narodna banka i druge institucije zadužene za nadzor nad financijskim tržištem i kreditnim institucijama, sprečavaju sukob interesa, pogodovanje i trgovinu utjecajem za svoje zaposlenike u pogledu stjecanja nekretnina ili druge vrste imovine kojima raspolažu agencije za naplatu potraživanja?
- Koje pravne lijekove građani mogu koristiti u odnosu na postupanja agencija za naplatu potraživanja?
- Koje mehanizme prevencije, detekcije i sankcioniranja pranja novca imaju agencije za naplatu potraživanja i koja državna tijela to nadziru?

IV.

U postupku istraživanja Povjerenstvo je dužno izvršiti uvid u svu dokumentaciju i druge isprave vezane uz predmet istrage, ispitati sve osobe koje mogu biti u posjedu relevantnih informacija na pitanja iz točke III. ove Odluke, pribaviti izjave svjedoka, a prema potrebi konzultirati se i s nezavisnim stručnjacima iz akademske zajednice, privatnih tvrtki i civilnog društva.

V.

Za osobu koja je pozvana da svjedoči pred Povjerenstvom, a koja odbija svjedočenje temeljem članka 17. Zakona o istražnim povjerenstvima, Povjerenstvo će od čelnika ovlaštenog tijela nadležnog za oslobođenje dužnosti čuvanja državne, vojne ili službene tajne (odnosno, usklađeno sa Zakonom o tajnosti podataka: klasificirani podaci) zatražiti oslobođenje od te dužnosti za potrebe rada Povjerenstva, u roku od 7 dana od dana odbijanja svjedočenja.

Ukoliko ovlašteno tijelo odbije zahtjev Povjerenstva iz stavka 1. ovog članka, dužno je provesti test javnog interesa i test razmjernosti u skladu sa smjernicama Povjerenika za informiranje i zaštitu osobnih podataka, te ga opisati u obrazloženju svoje odluke i dostaviti Povjerenstvu u roku od 7 dana od podnošenja zahtjeva.

VI.

Svi zahtjevi i upiti Povjerenstva smatraju se žurnima i rješavaju se u roku od 7 dana, a iznimno u roku od 15 dana na zahtjev tijela kojem je zahtjev/upit upućen.

Povjerenstvo je dužno u svom radu primjenjivati odredbe Zakona o tajnosti podataka i drugih propisa koje reguliraju zaštitu podataka.

VII.

Povjerenstvo je dužno obaviti istraživanje za koje je osnovano najkasnije u roku od šest (6) mjeseci od dana stupanja na snagu ove Odluke, te nakon toga Hrvatskom saboru i javnosti podnijeti izvješće s prijedlogom mjera.

VIII.

Prijedlog mjera, odnosno zaključci i preporuke Povjerenstva, uvrstit će se u sve relevantne dokumente kojima se definiraju tekuće ili buduće obnove kuća, stanova ili zgrada javnih namjena i njihovo financiranje oštećenih u prirodnim katastrofama.

U slučaju da određeni zaključci i preporuke zahtijevaju izmjenu postojećeg zakonodavnog okvira vezanog za obnovu kuća, stanova i zgrada javnih namjena uništenih ili oštećenih u prirodnoj katastrofi, prijedlog izmjena i/ili dopuna zakonodavnog akta/akata će se uputiti u zakonodavnu proceduru najkasnije do kraja sjednice u trajanju, odnosno na početak prve sljedeće sjednice Hrvatskog sabora.

Hrvatski sabor dužan je o prijedlozima zakonodavnih akata iz stavka 2 ovog članka, provesti raspravu odmah po uvrštavanju tih akata na dnevni red sjednice Hrvatskog sabora.

IX.

Povjerenstvo ima 9 članova koje imenuje Hrvatski sabor iz redova zastupnika i zastupnica, od toga 4 iz redova oporbenih stranaka i 5 iz redova stranaka koje čine većinu u Hrvatskom saboru.

Predsjednika Povjerenstva bira većina zastupnika iz redova oporbenih zastupnika.

X.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u Narodnim novinama.

III. OBRAZLOŽENJE POJEDINIH ODREDBA PRIJEDLOGA ODLUKE

Točka 1.

Ovom se točkom određuje osnivanje Istražnog povjerenstva za utvrđivanje mogućih nepravilnosti u poslijeratnoj obnovi kuća, stanova i zgrada javnih namjena na području Republike Hrvatske.

Točka 2.

Ovom se točkom utvrđuje postojanje javnog interesa čime se stječu zakonske pretpostavke za osnivanje Povjerenstva.

Točka 3.

Ovom se točkom određuju pitanja koja je Povjerenstvo dužno utvrditi i istražiti.

Točka 4.

Utvrdjuje se način rada Povjerenstva u utvrđivanju činjenica povezanih s pitanjima koja Povjerenstvo treba utvrditi.

Točka 5.

Ovom se točkom određuje postupanje Povjerenstva u slučaju da osoba odbije svjedočenje pred Povjerenstvom temeljem članka 17. Zakona o istražnim povjerenstvima.

Točka 6.

Određuju se rokovi u kojima su institucije dužne odgovoriti Povjerenstvu.

Točka 7.

Određuju se rokovi u kojima je Povjerenstvo dužno obaviti istraživanje i kome Povjerenstvo podnosi konačno izvješće.

Točka 8.

Određuje se što se čini sa zaključcima i preporukama Povjerenstva, te procedura uvrštenja zaključaka i preporuka Povjerenstva na dnevni red Hrvatskog sabora.

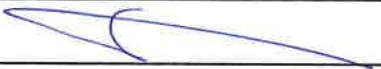
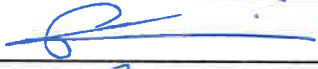

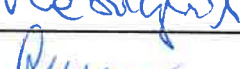
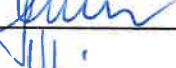

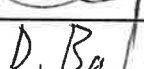
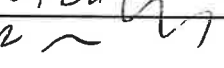
Točka 9.

Određuju se članovi Povjerenstva iz redova zastupnika Hrvatskog sabora.

Točka 10.

Određuje se stupanje na snagu Odluke.

Prijedlog Odluke o osnivanju Istražnog povjerenstva za utvrđivanje odgovornosti za otkrivanje osobnih podataka građana od strane agencija za naplatu potraživanja i djelovanja agencija spram dužnika u odnosu na pitanje povreda dostojanstva i prava na privatnost građana

BR.	Ime i prezime	Potpis
1.	SANDRA BOUDIC	
2.	PEDA GRDIN	
3.	MIRELA AHMETOVIC	
4.	ARSEN BALK	
5.	BOJAN GLAVASEVIC	
6.	SANJA RUDOLJIC	
7.	BORIS LAKOVAC	
8.	BRANKO GRACIC	
9.	SINISA THOMAS DONIC	
10.	MITEL JAKSIC	
11.	ANDREJA MARIC	
12.	MARTINA VASIC UGLEC	
13.	SABHA GLASUNAC	
14.	BARBARA ANTONI JONJ	
15.	URIA RAUKAR-GRANOVIN	
16.	REKIN IVANA	
17.	Damir Bakic	
18.	TELEN A MILIC	